

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

1. De infantibus ante vsum rationis absque Baptismo decedentibus.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

CERTAMEN II.

Reprobationis diuisiones recensentur.

Reprobatio damnandorum pro duplici termino, id est quæ probatio est potestatis factaque respectu illorum est dupliciter accipi potest: vel pro probatione à gloria: vel pro probatione à gratia ad illam consequendam. Quævis hæc à illa videatur dimanare, non tamen ab illa pleneque saltem dimanari siquidem reprobi plerique à gratia reprobantur prius natura, quam reprobentur à gloria: imò & adulti omnes, acque infantes, quibus à Deo ex parte quæ 1. in reprobatio positiue à gloria rigore meritis versusperit: etenim reprobatio positiue eorum à gloria voluntas inefficax excludendi reprobam ab illa est, quia inefficax sufficiat, quæ secum inefficacem etiam dandi illi gloriam patitur, ac proutde se cum gloria, & mediis efficacibus ad eam consequendam, ac subinde cum absolute reprobationis à gloria negatione absoluta est composibilis, cum quæ gloria reprobatu à gloria, cui cuiusmodi negotio contradicere, componi nequit. Efficax autem voluntas excludendi hominem à gloria ante præsum absolute peccatum finale reprobi, cui aliquatenus de remedio salutis à Deo proutsum est, fuit originale infantis, fuit etiam actualæ adultorum, non solum executivæ, sed intentivæ, fuit intentionis ordine à nemine Theologo, prout admittitur: nec fidei iactura admitti (me iudice) potest præter: siquidem falso à Paulo diceretur, omnium hominum salutem Deum velle quod de iis falsum, reprobis etiam, quibus de salutis remedio proutsum est, debet intelligi: in aliquos eorum efficaciter antecedenter ad omne ipsorum peccatum à salute & gloria exclusivissimè, cum voluntas inefficax obiecti cuiusvis adstante voluntate efficaci de eius negatione, vel de opposito extremo, neminem obiecti illius inefficaciter (solum voliti absolute volentem reddat, ac denominet: sed potius efficaciter de opposito voluntas oppositi huius volentem absolute denominabit, ac reddit.

lute denominabitur, ac reuocabitur. 2. dixi verò per *speciem reprobationis* : quia reprobatio negatiua reprobi à gloria efficit etiam in Deo potest : quae scilicet negatiua voluntatis dandi gloriam reprobo fit, non voluntas negationis gloriæ ipsius. Ea verò reprobatio negatiua gloriæ, siue negatio voluntatis gloriæ pro reprobis, est omnis voluntas, etiam inefficax, intelligitur à Deo non esse respectu reproborum, quibus à Deo de sufficienti salutis remedio priuatum fuit ex eodem Pauli textu, & sententia reprobus aperit : siquidem respectu illorum saltem inefficax salutis & gloriæ ipsorum voluntas negatiua non potest. Quia distinctio reprobationis positiuæ, & negatiuæ in altero reprobationis genere nempe à gratia æquum habet locum & cum positiuæ vel Deo possit reprobum à gratia ad gloriam, siue efficiat, & cum effectus sui sufficienter conducente excludere, possitque illam ab eisdem excludere negatiuè, sola negatione voluntatis dandi reprobo, vel alteram, vel vtramque : quia sola voluntas diuinæ negatiuæ à gratia omnino exclusit, & reprobaturque reprobis manebit : cum absque positiua Dei voluntate dandi illi gratiam cum habere reprobis nequeat. Porro cum gratia in sufficientem & efficacem communitur à Theologis diuidatur, & sufficientes ea sit, quæ consequi gloriam absolute possit : efficax verò, quia illam de facto absolute consequitur. In quocunque eius efficacia consistat de quo nunc disputandum non est : reprobatio vtrique tam positiua, quam negatiua à gratia diuidenda est in reprobationem vnā in gratia efficiæ solum, & alteram à gratia sufficienti etiam : in qua dubio procul reprobatio à gratia etiam efficiæ est : quandoquidem efficiæ gratia sufficientis, quoad positiuum, quod sufficientem importat, est : tamen aliquid vterius siue intrinsecum addat, vt efficiæ sit ac de facto cum salute, & gloria eius cum conferatur coniungenda. Hinc duplex in hac disputatione quaestio esse potest. Primam, an reprobi aliqui à gratia, sufficiente etiam, ad salutem & gloriam, ac proinde ad omni-

profus gratia, siue pofitiue, siue negatiue fuerit Deo reprobatu, & exclusi. Quia eadem profus quæfitio cum illa est. An Deus reprobat eum cuiuslibet siue in malis, siue adultis de sufficienti salutem, remediū salutis prouidet. Secunda quæstio est de reprobatione reprobis ad gratia, & mediū siue remediū efficax ad salutem consequendam, & hæc siue reprobatio est, quæ in reprobis, quibus de facto de sufficienti mediocriter salutem ad salutem & gloriam prouifum a Deo est, predestinationis, & quoad intrinsecum considerate, immediate oporinet eam diametrum, & directè illa quælibet reprobatio à gratia sufficiente etiam, fide ac omni gratia plus nec parum diffinita, præ id quod prædestinationi speciale inuenit, non efficit gratia præparationem, cui immediate sufficiens tantum non efficit præparatio contradicitur in infra replicabunt.

Q V Æ S T I O II.

*An sit reprobatio ab omni gratia,
& remedio salutis respectu ali-
quorum reproborum.*

[illegible]

CERTAMEN I.

*De infantibus ante vsum rationis absque
Baptismo decedentibus.*

1. **N** Vllum ex his infantibus a gratia & remedio ex-
plicato ad salutem sufficienti reprobum in Do-
mo fuisse (etiam illum qui in vtero mortui matrem, fue natu-
rali rerum cursu, fue tortuoso, & casuali, circumvenit)
a Doctoribus aliquib. descendit. Gabr. xii. a. q. 4. c. 1. p. 1.
et iuniorum baptizati decedentes parvuli in file parentum
salutari possint, ac proinde in ea, vel mediis ad ipsorum
de remedio ad salutem a Deo providendis dubius locus
nullus occurrat, non ausus asserere. Caiet. v. q. 4. c. 1.
a. 2. & 1. c. 10. eorum parentum file salutari possit: atque vel
ipsa, vel mediis sufficientibus ad illam a Deo data de re-
medio sufficienti ad salutem parvulis etiam illis propositis
fuisse, eorum impossibilitatis salutaris impetum totum
Evangelicam legem (cui modus hic descendit) promissi-
onem a Deo sufficientem iudiciorum eorum prout fieri
lumen innuitur Pontificis Pij vi. iussu in Romana ecclesia
expuncta fuit. Quare nullus, etiam ex Patribus Domini-
cans.

canis, ut plurimum Caier. affectis, cum modum post modum tutatus est. Sicut noster 4. de predest. c. 4. affectus; ipsius Recentiores nonnulli aliter eandem sententiam tuerentur. Ait enim semper à Deo aliquod in mente parvulorum, aut aliorum à quibus remedium proximum salutis parvulorum posset adhiberi ne imbuti obirent. v. g. inspirando matri, ut domo cuius ruina nulloquam ab ea cogitata imminerebat: egrederetur, vel ne illac iret, ubi rei inopinata subitus timor eueniret illi erat, ex quo faceret parvuli abortum. Sacerdoti item adstanti, ut illico parvulum baptizet statim moriturum: cum ille nihil tale, non timeret solum sed nec suscipiat, aut cogitat. Additque de solo tandem nomine esse hanc de parvulis questionem, cum tamen ipse res hæc (quæ melius quiescerent) ut pro Dei providentia de mediis sufficientibus ad horum parvulorum salutem moveat, ac pietatis specie meditetur.

2. Hæc tamen negant sententia fundamenta à Soar. mota & excogitata melius ut dixi quiescerent. Primo enim abque vilo fundamento ea omnia diuinantur, vel somniorum in morem finguntur. Unde enim illa matrum inopinata subita reclusio, domusve ruina oppressarum sepulcrumque inspiratio à Deo ipsis immittitur, ut illico domo egrederentur innotuit, an illa omnes ex alio sepulo aduenientes ipsis vigilantibus id reuelaretur, an (quod crederem facilius) dormientibus? Illa vero quibus ex inopinato casu, siue in via, siue alibi occurrente subitus timor in causa abortus fuit, nunquam de eiusmodi cogitatione immittitur illa illis non eundi, sunt apud aliquem refectate; quin sæpe nullam ipsis eiusmodi cogitationem occurrere dicunt, cum casus eiusmodi referunt. Deinde sæpe parvuli in materno utero obeunt ob naturæ debilitatem, noxiam ac pestilentem constellationem, aut epidemiam, contra quæ nihil matribus aliisve immittitur cogitationes prestare possunt, ut in lucem parvuli edantur, atque baptismum recipere absolute possint. Sæpe item in presentibus sacramentis, ministro, nihil de periculo parvuli, nec de eo baptizando cogitante subito parvulus corripitur. Tertio demus eas omnes cogitationes menti matri, vel ministro immitti: cum tamen, nec ipsis constat, an Dæmone, vel aliunde, quam à Deo immittitur illa cogitationes sint, nec quicquid ipsis vndeque in mentem occurrere debeant executioni mandare: imò cum abique vilo probabili saltem, fundamento agendum proponitur, ut in casibus dictis (ubi periculi mortis parvuli nec matri nec ministro baptismi suspicio adiacens suborta fuit) exequi illud prudenter nequeant: non satis eis immittitur cogitationibus de sufficienti salutis remedio à Deo providebitur: siquidem eo solum medio, & remedio, cuius applicatio ex cogitationibus immittitur ad humanam illorum prudentiam, curam & industriam spectat sufficienter de medio, & remedio salutis præfatis parvulis potest provideri, non autem aliis, ex quibus applicatio remedii proximioris ad eorum salutem extra omnem illorum prudentiam, & industriam humanam est.

3. Facilius, atque siue eis diuinationibus, possent in suis principis Soar. & Afflece media gratiæ sufficientis ad salutem remotam (de quibus solis pro parvulis questio esse potest præfens, ut diximus) designare: ipsi enim aiunt reprobationem saltem negatiua gratiæ efficiat, siue negatione predestinationis, nec solum præcisionem voluntatis à predest. ante actuale etiam Adamiac subinde ante originale parvulorum habitam à Deo fuisse, ordine scilicet ipsis familiari intentionis, non autem executionis, quo non nisi præsum Adam saltem peccatum à gratia efficaci fuerit parvuli, exclusi, & reprobati, quam solum exclusionem à gratia efficaci reprobationem positivam appellant, ut videre est in Soario 5. de reprob. c. de quo rursus sermo redibit: iuxta hunc autem modum philosophandi dicere facile possent parvulos non esse à medio remoto gratiæ sufficientis adhuc, exclusos: etenim pro illo signo auxilium gratiæ sufficientis Adam collatum, nec actualiter peccare essu fruatur ligni prohibiti, sufficiens etiam auxilium, ne in illo reliqui homines, quorum voluntates ex pacto in eius voluntate moraliter erant collate peccarent, atque originali subiacerent, ubi primum ex Adam procrearentur: ac proinde de sufficienti medio remoto ad salutem & gloriam non peccando consequendam satis à Deo fuit ipsis in auxilio. Et quamvis medium hoc gratiæ sufficientis ad salutem fuerit ne Adamus, & reliqui homines ex eo propagandi in ipso peccataque in seipsis originale contraherent, cum ex ipso propagarentur: quare nec remedium ad salutem dici possit.

Christoph. de Ortega de Deo Pno. Tomus II.

se parvulis hæc eo medio prorsum videatur, quia remedium peccati infirmitatem salutisque iacturam supponit: tamen remedium, proprietate etiam sermonis, de præfatu aegritudinis, & salutis conservatio dicitur: quo solum sensu redemptio per Christum absolute de B. Virgine Deipara dicitur: tamen, nec in se peccati originalis, neque in Adamo servitutem debiti illud contrahendi incurritur.

4. Ac demum, si præfata principia Soaristarum, & ipsa consequens discursus noster id plane de parvulis hæc obtineat, ret, de quo questio videtur inquirere: nepe nullum ex illis de medio remoto gratiæ ad salutem sufficientem esse à Deo exclusum, ac reprobatum, siue remedium illud dicendum sit siue non sit absolute remedium appellandum: sed vero, ut in præfatis principis præfatus discursus inoffenso procedat, & curat, essetque absolute possibilis nobis ad præsentem quoniam probatur. Primo, quia ordinem illum intentionis & executionis Soaristicum diuinarum voluntatum efficaciam à falsitate principiorum & aliunde discursus hic noster in doctrina Soaristica displicet, non probamus. Secundò, quia parvulorum præfatorum reprobatio omnis siue à gratia efficace, siue à sufficiente, vel ab alterutra eisdem, vel aliis conferenda providentia esse non potuit. Providentia omnis, de mediis quibuscumque ad finem subiectum, cui de illis providendum absolute est, absolute etiam existens supponit, ut ostendimus contr. 6. de provid. atque Soarius ipse fatetur; parvuli autem, quibus providendum ita erat de salutis medio, seu remedio sufficienti pro signo illo naturæ priori ad Adæ peccatum, pro illo signo nec erant, nec videri proinde à Deo absolute poterant, ut ipsis de medio aliquo ad salutem provideretur: siquidem ex eis plures, qui vel ex honesto concubitu, vel turpi etiam procreati à parentibus sunt, ex gratia Dei per Christum absolute existentem, atque absolute operantem, ac promerentem ad primum inducente, vel à secundo retrahente parentes, sunt ex his propagati, & progeniti iuxta à nobis statuta contr. 3. 4. de Incarn. Christus autem non, nisi post Adæ absolutum peccatum, decrevit absolute à Deo fuisse, & in se existens, quare & eorum parvulorum plurimum existentia absoluta, ut ipsis provideretur de medio, adhuc sufficienti, ad salutem necessaria, pro signo priori illo naturæ ad peccatum Adæ, & absolute Christi existentiam anterior non fuit, ac subinde providentia de medio sufficienti ad ipsorum salutem esse non potuit. Tertio denique quia, ut diximus contr. hæc 7. d. 3. de causis prædest. (ut iuxta Patrum sententiam Christum meritis suis causam prædestinationis adequatam, & totalis à primo ad viduum auxilium gratiæ extitisse ostendimus, providentia de mediis sufficientibus gratiæ ad gloriam obtinendam, cum erga Adam, cum erga homines reliquos ante Adæ peccatum, eius peccato subsecuto, non interrupta sola fuit, sed finita fuit enim providentia salutis pro statu viatorum innocentium hominum, & statu illo innocentie ad gloriam, & eternam salutem transferendorum: quo per Adæ peccatum, & sibi, & reliquis perditio providentia de mediis gratiæ ad gloriam cessavit: aliæque Christi meritis fuit, incohata: quæ sola, cum erga Adam, cum erga reliquos de facto solum est, de qua proinde sola disputatur à Theologis cum præfentem versant questionem: quare ad gratiæ auxilium ad salutem Adamo physice ac posteris siue parvulis, siue adultis moraliter concessum, ut neminem ex præfatis parvulis à sufficienti medio, aut remedio ad salutem exclusum, ac reprobatum à Deo fuisse ostendatur extra rem, & questionem præfentem recurretur.

5. Dicendum igitur nobis est parvulos aliquot ab omni gratia, medioque & remedio, etiam sufficienti, de quo est questio præfens exclusos reprobatosque à Deo fuisse: est communior Theologorum conclusio Grego. in 1. d. 4. q. 1. sub med. Richardia 7. Gabr. in 4. d. 4. q. 2. a. 3. dub. 2. S. Th. d. 4. q. 1. a. 1. ad 1. Driedo de capt. & redempt. gener. hum. ut. 5. c. 3. Pauli Orosii Apologia pro liberate arbitrii longe à medio Domini Soto 2. de nat. & grat. cum satis infinuantis, quos refert & sequitur Vasquez c. 1. d. 96. atque ex ipso Magister meus Daza: est expressa & constans Augustini sententia capite secundo, de bono perseverantiae siue ait, parvulos aliquot negligentia parentum (non absque secreto tamen Dei iudicio) imbutos obire, subdit vero, Quid dicam, quod parvulus aliquando, antequam illi per ministerium baptizantis succurri possit exibat? & c. 22. de grat. & liber. arbit. in. gratiam Baptismi Dei benigntate, & absque meritis donari his inter alia probat. Et aliquando filius infidelium præfatur hæc gratiam, cum occu-

culta Dei providentia in manus piorum quemodocunque perueniunt; aliquando fidelium filij non eam consequuntur aliquo impedimento existente, ne possit periclitantibus subueniri. 8. de nat. & grat. Ego autem dico paruulum natum in eo loco, ubi ei non potuit per Christi baptismum subueniri morte præuenire, idcirco talem fuisse, id est sine lauacro regenerationis exiisse, quia esse aliud non potuit: sufficiens autem medium, & remedium gratiæ ad salutem eo gradu, & loco, quo tale absolute est, absolutam ad salutem August. asserit de uisib. ep. 30.5. sub med. Quid dicam de inopinati innumerabilibus moribus, quibus & etiam Religiosorum Christianorum præueniuntur, & baptismum præcipiuntur infantes; cum è contrario sacrilegorum, & inimicorum Christi infantes aliquo modo in Christianorum manus reperiuntur ex hac vita non sine sacramento regenerationis emigrent: subinfra. Quia tandem hic merita præferuntur si eorum cogitationis paruulorum, nulla sunt propria: uisique est illa massa communis: si parentum attenderis, bona sunt illa quorum filij reperiuntur moribus sine Christi baptismo perimuntur.

6. Et tamen postremo hoc, & antequam recitatis locis, Deum nullo merito, sed gratia sua aliquibus infancibus Baptismi gratiam conferre, nec de merito specialiter, vel illorum vel parentum aliis denegari contra Pelagianos contendat, omnem humanæ industriæ defectum, ob quem im baptizati interirent, ad quam Pelagiani recurrant omnino repellit: clarius tamen eidem doctrinæ contra eoldem Pelagianos insistentem idem expressit epist. 107. post medium, & probat. Cum multis non deus paruulis (gratia) & sine illa plerique moriantur, qui non habent contra iam voluntatem, & aliquando expenitibus, festinantibusque parentibus, Ministris quoque uolentibus, ac paratis, Deo nolente non datur, cum repente antequam detur expirat, pro quo, ut acciperet currebat. Eidem August. & nostræ sententiæ de aliquot im baptizatis paruulis decedentibus, quia parentum, aliorumque omissione industriæ, & usus eorum, quæ ipsi à Deo sunt collata, ut præfati paruuli baptizarentur, intercedat, sed sola Dei non uolentis, seu nolentis dare, quod satis esset, ut ante obitum baptizarentur: quare nec de remedio sufficienti eorum paruulis providere ad salutem (quod ipsum est hos à gratia & remedio salutis sufficienti etiam reprobare & excludere) subscriptus Prosper lib. de ingrat. c. 20. & 21. Nec ab hac sententiâ abscellit Prosper lib. de voc. gent. c. 23. alias 8. scribens, ubi paruulorum dierum homines ad illam pertinent gratiæ partem, quæ semper impensa est uniueris nationibus, subiungit enim: quia utique si bene uiderentur eorum Parentes, & ipsi per eosdem iuuantur, loquuntur ergo de natis non de mortuis in utero materno, qui paruulorum dierum homines, nec sunt nec dicuntur; nec de natis omnibus, sed pro quibus reliqua adessent parentibus, quæ cum sufficientibus, ut ad fidem uenirent, nationi cuius oblati iuuare possent ad baptismum paruulorum, neque infidelitate parentum ab eo essent exclusi: sunt autem alia plura necessaria præter parentum fidem, ut eorum paruuli ad baptismi gratiam ante obitum peruenire absolute possint, quæ fidelibus pîis, etiam parentibus paruulorum absque baptismo decedentium data à Deo non sunt, ut ex August. uidimus, & Prosper. primis locis fatetur. Nec plus intendit c. 23. de vocat. gent. quam gratiam externam omnibus nationibus oblatam, ut ad fidem uenirent, neque ex infidelitate parentum eorum paruuli sine baptismo decederent: ut uoluntatem salutis omnium in Deo probet.

7. Probata iam conclusio est à ratione citatis August. testimoniis inclusa: & satis quidem efficaciter, si euasione à Soaristis tentatarum n. i. præclusiones à nobis datas n. 2. consideres. Porro, quæ contra cert. hanc August. & veterum Theologorum, uerissimamque sententiâ à Soario, & affectis mouentur, momenti aliquid, ne vix quid habet. Primum ex meritis, & redemptione Christi pro omnibus hominibus etiam paruulis cunctis, qui dubio procul ad Christi redemptionem, à qua exclusi meritis Christi non fuere decedunt. Etenim pro omnibus hominibus non autem pro Dæmonibus Christus mortuus dicitur. Expe ab Apostolo, & Patribus: ex quorum dogmatica sententiâ ex instituto id docet Prosper ad obiect. Vinc. c. 1. & ad capit. Gallorum c. 9. neque à Catholico Doctore negari potest.

Verum inde solum probatur merita, & redemptionem Christi ualoris meritiui, & satisfactorii ad omnes omnino homines non solum futuros, seu paruulos, seu adultos in mundo præsentis absolute præteritis, & futuros aliquando imò & possibiles, non extendi solum, sed excedere infinita Christi merita, & satisfactio pro eorum peccatis sint, ut contr. de Incarn. de merit. & satisfact. Christi monstrauimus: item Christum neminem eorum uoluntate sua à fructu eorum exclusisse. ut contra nonnullos Recentiores ostendimus contr. 6. de prædest. Non uero inde solum omnia quæ omnibus promeritis est atque cum debita uoluntate Dei subordinatione dati ab eo ipsi uoluntate & fide obtinuisse. Nam & omnibus efficacia auxilia & fide inde prædestinationem & gloriam promeritis est pro eis, quæ obtinendis merita & pretium superabundantia crebuit & uoluntate illa subordinata diuine obediendi; nec tamen id nec plerique omnia alia eis: imò nec fide obtinuit, quid ergo meritorum & redemptionis Christi eorum uoluntatis redimendi omnes derogant. Si aliquibus sufficientia adhuc auxilia de facto non obtinuerit. Nec ita Dæmones, quorum causa redemptionis, nec cum redemptione hominum communis erat, neque à Christo Deo agebatur ad eius redemptionem spectabant.

8. Secundum desumebatur ex uoluntate & deficiente uero serioque Dei saluandi omnes homines, quam ex scriptura, Patribus & Theologis statuimus contr. 4. de uoluntate est inefficacem sciam tamen & uerum desiderium salutis omnium de auditorum salute sollicitudo ab scriptura asserit 2. Reg. 14. Deus non uult perire animam. & 1. ad Timot. 2. Deus uult omnes homines saluari. & ad agnitionem ueritatis uenire. Quibus locis cum ex materia, tum ex intento & fine eis intentio, qui auditorum salus aperte est de eis solis sententiæ esse continetur. Tum ex postremis Pauli uerbis: si quidem ad agnitionem ueritatis uenire adulti soli possunt, non paruuli autem uisum rationis uita decessit: si id uerum esset exauderet difficultas, falsa tamen ea interpretatio mihi est: est enim materia, & intentum eorum locorum de adultis solum, & ratio tamen, quæ & Summis, & Paulus intentum facit Davidi, & Timotheo, ac media ad illud adhibere in adultis contendunt, generalis est: quod nemini mortem sed omnium salutem præ sua bonitate Deus uelit. Quæ ratio in paruulis locum habet: imò uero, cum Deus incarnationem Verbi in omnium, etiam paruulorum redemptionem, salutem decreuit, paruulos in ea redemptionem & salutem, nec omisit nec exclusit, sed inclusit: aliqui ad Causam redemptionem non pertinentem contra Valg. & omnes: eo igitur admissio respondendum est, intentionem Dei & uoluntatem salutis sciam, uerumque desiderium efficax non fuisse, sed inefficax: & quod tale (nec sola complacentia) ut fit, debet habere intrinsecum vim mouendi Deum ad medijs alicuius appositionem, non tamen vim determinatiuam ad aliquod, etiam sufficientem adæquate appositionem, tamen ex sufficientis medijs, adhuc remoti, & in adæquate appositione bene salutis intentio sciam, uerumque desiderium in Deo arguatur à Prosper. supra: quia è simpliciter complacentia sola, ac præcisâ ad aliquid agendum in ordine ad finem motio uoluntatis esse non potest: cum autem motio illa serie intentionis inefficacis determinans ad electionem mediorum non sit, est ad eam sit indolens ab eo intendens vel omnino, vel ex parte abstinere absolute potest: quare ad remoti medijs electionem moueat, quæ ad proximi electionem moueat atque ad electionem medijs adæquate, vel aliunde non expedit absolute, ut sufficientem absolute sit, quin ad electionem illius quo vel complendum, vel expediendum illud ad absolutum sufficientem erat, moueat de facto: atque ita in paruulis illis absque baptismo, nullius alterius negligentia decedentibus, & quorum etiam salutem Deus inefficaciter, uerè tamen, & serio intendit, ac desiderat, uisum uenit.